

3. Overview of CAP Reform 2014-2020. Agricultural Policy Perspectives Brief/ - №5. – December 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/policy-perspectives/policy-briefs/05_en.pdf

4. Вінська О.Й. Особливості механізму екологізації спільної аграрної політики ЄС / О.Й. Вінська // Вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського. – 2015. – Випуск 7. – С. 25-28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/7-2015/07.pdf>

5. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року (Проект Версія 3.2. станом на 05.12.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ua.undp.org/content/.../ukraine/.../SD%20Project_Ukraine_version%203-2-1.pdf

6. Єдина комплексна стратегія та план дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015-2020 роки (Проект від 26 жовтня 2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/16025>.

Федірко О.А.

*к.е.н., доц., в.о. завідувача
кафедри європейської
інтеграції, ДВНЗ «Київський
національний економічний
університет імені Вадима
Гетьмана»*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОКАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ У ГРАНТОВИХ ПРОЕКТАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ

Розкрито складові сучасної методології дослідження локальної інноваційної діяльності в ЄС. Виявлено ефективні моделі застосування цього теоретичного бекграунду при реалізації тренінгових проектів Європейської Комісії.

Ключові слова: локалізація інноваційної діяльності; ло-

кальні інноваційні системи; інноваційна спроможність регіонів; модель «потрійної спіралі».

Key components of the EU local innovation activity research methodology have been considered. Effective models of the theoretical background implementation in the process of European Commission training projects realization have been uncovered.

Keywords: localization of innovation; local innovation systems; regional innovative capacity; “triple helix” model.

У практиці інтеграційного розвитку Європейського Союзу спостерігається тенденція до теоретичного обґрунтування інтеграційної політики: між виникненням нової теорії та її практичним втіленням у практиці функціонування наднаціональної інституційної моделі спільноти проходить як правило 10-15 років громадських обговорень, наукових дискусій, політичних дебатів. При реалізації грантового проекту Європейський модуль за програмою Жана Моне «Інноваційний та інвестиційний розвиток ЄС» (№ 529031-LLP-1-2012-1-UA-AJM-MO; Грантова угода № 2012-2907/001-001) автором було розроблено цілий ряд тренінгових занять в межах яких було відображено втілені у практиці інноваційної політики ЄС сучасні теорії і концепції інноваційного розвитку.

Аналіз теоретичних підходів засвідчив, що фундаментальною основою сучасних інноваційної та регіональної політик ЄС є теорія інноваційних систем, методологічне підґрунтя якої сформувався у кінці 1980-х – на початку 1990-х років [1; 2]. В межах даного наукового напрямку інноваційна діяльність розглядається як нелінійний інтерактивний процес взаємодії між приватними та державними суб'єктами щодо створення, поширення та комерційного застосування нових знань і технологій. Виходячи з цього, ефективність інноваційної діяльності великою мірою визначається не так наявним науково-технічним потенціалом, як інтенсивністю взаємодії між компаніями, академічними державними установами, фінансовими закладами та спеціалізованими посередниками у процесі створення

нових технологій. Отже, інноваційна система включає таких суб'єктів як академічні установи, інноваційно активні компанії, регулятивні органи, спеціалізовані фінансові заклади. Крім того, важливе значення мають інституції – традиції, цінності, норми поведінки, законодавчі акти, які формують відповідний контекст для розвитку локальної інноваційної діяльності в регіоні [3].

Імплементація наукових засад теорії інноваційних систем в інноваційній політиці ЄС є очевидною. Починаючи з Шостої Рамкової програми ЄС з розвитку науки і технологій (2002-2006 років) з кожним наступним плановим етапом її реалізації (Сьома рамкова програма (2007-2013), «Горизонт 2020» (2014-2020)) все більшої ваги набували заходи союзу щодо активізації науково-технічної кооперації між різними учасниками інноваційного процесу – компаніями, університетами, дослідними лабораторіями, національними та регіональними органами влади, неприбутковими організаціями (асоціаціями регіонального розвитку, торговельно-промисловими палатами).

В ході реалізації тренінгу слухачам було запропоновано цілий ряд кейсів та проблемних ситуацій, пов'язаних з сучасними методиками оцінювання інноваційної спроможності регіонів та країн-членів ЄС, розглянуто проблемну ситуацію щодо інноваційної складової регіональної політики спільноти, застосовано колективний аналіз ефективності функціонування біотехнологічних кластерів в ЄС.

Теорія мережевого суспільства Мануеля Кастельса [4] знайшла відображення у таких інструментах інноваційної політики ЄС, як європейські технологічні платформи, спільні технологічні ініціативи, спільні підприємства для імплементації коопераційних науково-дослідних проєктів. Вони перетворилися на європейські тематичні мережі співпраці та технологічного трансферу, об'єднавши тисячі спеціалізованих установ через віртуальні системи інтерактивної колаборації її учасників. Формування таких мереж, як «Enterprise Europe Network» та «Innovation Relay Centers», що об'єднують сотні консультаційний центрів та бізнес-інкубаторів на території всього ЄС, також є проявом практичного втілення основоположних постулатів теорії мережевого суспільства.

Серед найбільш значущих чинників локальної інноваційної активності науковці відзначають рівень розвитку місцевих інституцій, котрі сприяють інтерактивному технологічному навчанню, перехресному запыленню інноваційними ідеями, усувають бар'єри у процесі комерціалізації нових технологій [5]. Теоретичні положення інституційної теорії реалізовані в інноваційній політиці ЄС у контексті заходів з розвитку технопарків, бізнес-інкубаторів, кластерних ініціатив, а також програм вдосконалення компетенцій підприємців-новаторів, менеджерів венчурних фондів та технологічних посередників.

Відома в світі концепція «потрійної спіралі» Г. Етцковіца та Л. Лейдесдорфа, в якій розкрито характер взаємозв'язків між бізнесом, закладами освіти, науки та органами влади [6] лежить в основі європейських ініціатив державно-приватного партнерства. Одним із новітніх інструментів інноваційної політики ЄС є державні закупівлі інноваційної продукції та інноваційних технологічних рішень, що сприяє розширенню попиту на інновації компаній приватного сектору.

У процесі імплементації активних та інтерактивних методів грантового проекту (зокрема – евристичної бесіди) автор спромігся надихнути аудиторію на персональне критичне осмислення діючих в ЄС інструментів інноваційної політики, а також збагнути шляхи їх адаптації до реалій вітчизняної економіки. Так, наприклад, слухачі шляхом поетапних логічних висновків усвідомлювали, що ані концентрація фінансових ресурсів у найбільш розвинених регіонах (за прикладом Нідерландів), ані спрямування їх до депресивних локалітетів (як у Фінляндії) не можуть вважатися оптимальними заходами для інноваційного розвитку економіки України. Відтак, аудиторія виходила за рамки спеціально сформульованої автором дилеми щодо аргументації моделі підтримки регіональної інноваційної діяльності в Україні. Виходячи на новий рівень аналізу регіональної політики, слухачі переконувалися, що більш ефективним є тематичний підхід, розкритий автором у проблемній міні-лекції про спільні технологічні платформи та ініціативи ЄС.

Список використаних джерел.

1. Etzkowitz H. The Triple Helix - University-Industry-Government Relations: A Laboratory for Knowledge Based Economic Development / H. Etzkowitz, L. Leydesdorff. // EASST Review. — 1995. — Vol. 14. — №1. — P. 14—19.
2. Freeman C. The National System of Innovation in Historical Perspective / C. Freeman // Cambridge Journal of Economics. — 1995. — № 19 (1). — P. 5—24.
3. Edquist C. The Systems of Innovation Approach and Innovation Policy: An account of the state of the art / C. Edquist // DRUID Conference proceedings. — Aalborg: Aalborg University, 2001. — P. 5.
4. Castells M. The Rise of the Network Society / M. Castells. — Oxford: Blackwell, 1996. — 656 p.
5. Amin A. Globalization, institutional «thickness» and local economy / A. Amin, N. Thrift // Managing Cities: The New Urban Context / Edited by: P. Healey, S. Cameron, S. Davoudi. — Chichester: Wiley, 1995. — P. 91—107.
6. Etzkowitz H. The Triple Helix - University-Industry-Government Relations: A Laboratory for Knowledge Based Economic Development / H. Etzkowitz, L. Leydesdorff. // EASST Review. — 1995. — Vol. 14. — № 1. — P. 14—19.

Фроленкова О.

*слухач 1-го курсу Національної
академії управління
при Президентові України*

**ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛІТИКИ
НАДАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ДОПОМОГИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ УКРАЇНІ**

У даній статті буде розглянуто еволюцію надання зовнішньої допомоги Європейського Союзу Україні. Викладено думку щодо того, як саме Європейський Союз розглядає зовнішню допомогу, яку він надає східним сусідам (в т.ч. Україні) і з якою метою відбуваються такі масштабні фінансові вливання.